

za osobe liječene od raka u djetinjstvu, adolescenciji ili mladoj odrasloj dobi

IGHG i Cochrane Dječji Rak pažljivo prate medicinske informacije o COVID-19 infekciji i dopunit će ove smjernice kada budu dostupne nove informacije. Molimo vidjeti www.ighg.org za buduće nadopune ovog izvješća.

Cilj

Cilj ovog izvješća je dati smjernice o riziku i dodatnim mjerama prevencije za koronavirusnu bolest 2019 (COVID-19) osobama koje su liječene od raka u djetinjstvu, adolescenciji i mladoj odrasloj dobi („preživjelima“). Za potrebe ovih smjernica, preživjeli su definirani kao osobe bilo koje dobi kojima je dijagnosticiran rak prije 25 godina života i kojima je završila terapija primarnog tumora prije najmanje jednu godinu.

Što znamo

Preživjeli, osobe koje o njima brinu i zdravstveni djelatnici, trebaju imati na umu da rizik i tijekom COVID-19 infekcije u osoba koje su liječene od raka u djetinjstvu, adolescenciji i mladoj odrasloj dobi nije trenutno poznat. Stoga su informacije date u ovim smjernicama u velikoj mjeri zasnovane na medicinskim informacijama nacionalnih javnozdravstvenih službi i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) o COVID-19 infekciji u općoj populaciji.

Preporuka 1

Tko

ima

Na osnovu medicinskih informacija o COVID-19 u općoj populaciji, preživjeli sa specifičnim zdravstvenim stanjima navedenim u tablici mogu imati povećan rizik za ozbiljan tijek COVID-19 infekcije, posebice ako imaju više od jednog od ovih stanja.

veći rizik?

Uz navedene komorbiditete, teži tijek je opažen u starijih osoba, posebice iznad 60 godina, što je možda povezano s činjenicom da su u ovoj populaciji češći navedeni poremećaji. Osobe sa stanjima i/ili osobe koje uzimaju lijekove s utjecajem na funkciju imunološkog sustava, zbog većeg rizika infekcije također mogu imati veći rizik za teži tijek COVID-19 bolesti.

Zdravstvena stanja ¹ koja su prema nacionalnim zdravstvenim službama i Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji češće udružena s razvojem teškog oblika COVID-19 bolesti	Primjeri zdravstvenih stanja povezanih s liječenjem raka koja mogu povećati rizik za razvoj teškog oblika COVID-19 bolesti u osoba koje su liječene od raka u djetinjstvu, adolescenciji ili mladoj odrasloj dobi
Bolesti srca, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Srčano zatajenje koje zahtjeva medikamentno liječenje • Infarkt miokarda (srčani udar) u anamnezi 	Bolesti srca, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Kardiomiopatija (oštećenje srčanog mišića) nakon terapije antraciklinima • Ishemijska bolest srca nakon zračenja prsnog koša
Kronične plućne bolesti, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Kronična opstruktivna plućna bolest (KOPB) • Teška astma • Bilo koja plućna bolest koja uzrokuje kroničnu zaduhu, dispneju ili zahtjeva oksigenoterapiju 	Kronične plućne bolesti, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Fibroza pluća (ožiljci) nakon terapije bleomicinom ili zračenja prsnog koša • Kronična plućna bolest nakon transplantacije koštane srži
Šećerna bolest	Šećerna bolest nakon zračenja abdomena ili gušterače
Zdravstvena stanja i/ili lijekovi koji utječu na funkciju imunološkog sustava, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Antitumorska terapija • Transplantacija organa • Imunološka terapija 	Zdravstvena stanja i/ili lijekovi koji utječu na funkciju imunološkog sustava, uključivo, ali ne i ograničeno na: <ul style="list-style-type: none"> • Aktivna terapija novog tumora ili recidiva • Anamneza o transplantaciji organa zbog tumora ili zbog oštećenja antitumorskom terapijom (za srce, bubreg ili jetru) • Kronična reakcija odbacivanja transplantata

¹ Slijedeća zdravstvena stanja/čimbenici, za koje je opisano da povećavaju rizik za teški tijek COVID-19, bila su rjeđe spomenuta u nacionalnim zdravstvenim službama ili medicinskim izvješćima: bolest bubrega, hipertenzija, bolest jetre, debljina, trudnoća, krvni poremećaji, neurološka disfunkcija, asplenija, hiposplenija, visok indeks tjelesne mase, muški spol i upotreba ACE inhibitora ili ibuprofena. IGHG i Cochrane Dječji Rak će pažljivo pratiti medicinsku literaturu o svim ovim stanjima/čimbenicima i revidirati preporuke kada budu dostupne nove informacije. Za preživjele s asplenijom i hiposplenijom treba smatrati da imaju veći rizik za sekundarne bakterijske infekcije.

Preporuka 2

Koje mjere

trebaju preživjeti proovoditi?

Sve osobe koje su liječene od raka u djetinjstvu, adolescenciji ili mladoj odrasloj dobi trebale bi se pridržavati preporuka, kao što su socijalno distanciranje, često pranje ruku i ostalo, izdatih od nacionalnih i/ili lokalnih institucija.

Preporuka 3

Koje dodatne mjere

trebaju provoditi preživjeti s visokim rizikom?

Preživjele osobe s povećanim rizikom za teški tijek COVID-19 bolesti (navedeni u tablici) trebaju:

- Nastaviti poštovati strogo socijalno distanciranje, često pranje ruku i ostale preporuke nacionalnih i/ili lokalnih institucija. Za neke preživjele, ovo može zahtijevati stalnu socijalnu izolaciju ili zaštitu prema preporuci liječnika i/ili nacionalnih i/ili lokalnih institucija.
- Zatražiti preraspoređivanje na rad na daljinu (za Vas i članove Vašeg domaćinstva ako je moguće) ako se Vaš rad obično obavlja na javnim mjestima.
- Poticati ukućane koji posjećuju javna mjesta ili na njima rade da posebno paze na izbjegavanje kontakta i transmisije COVID-19 infekcije.
- Posebno paziti na izbjegavanje kontakta s ukućanima koji imaju simptome ili im je dijagnosticirana COVID-19 infekcija.
  - Izolirati bolesne članove domaćinstva u kući ili ih preseliti ako je moguće.
  - Ako izolacija ili preseljenje nisu mogući, bolesni ukućani trebaju nositi maske.
  - Češće prati ruke i čistiti površine dezinficijensima.
  - Čistiti zajedničke sanitarne prostorije nakon svake upotrebe.

Preporuka 4

Što treba učiniti

preživjeti s visokim rizikom, koji je bolestan?

Preživjeti s povećanim rizikom za ozbiljan tijek COVID-19 bolesti trebaju:

- Potražiti medicinski savjet čim prije ukoliko razvijete simptome koji mogu biti povezani s COVID-19 infekcijom.
- Upozoriti zdravstvene djelatnike o svom liječenju raka i drugim zdravstvenim stanjima koja mogu biti udružena s većim rizikom za teški tijek COVID-19.
- Zvati doktora ili hitnu službu radi savjeta ako se Vaši simptomi pogoršavaju (npr. vrućica, kratkoća daha, otežano disanje, smetenost itd.) ili ako smatrate da trebate biti pregledani.

Preporuka 5

Koji su ostali učinci COVID-19 pandemije?

Preživjeti, roditelji i rođaci:

- Budite svjesni da promjene i neizvjesnost uzrokovani pandemijom mogu izazvati stres, zabrinutost i druge emocionalne učinke.
- Slijedite strategije suočavanja preporučene od nacionalnih/lokalnih zdravstvenih organizacija npr. <https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-guidance-for-the-public-on-mental-health-and-wellbeing/guidance-for-the-public-on-the-mental-health-and-wellbeing-aspects-of-coronavirus-covid-19> Or <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/daily-life-coping/managing-stress-anxiety.html>
- Zatražite psihološku pomoć ukoliko osjećate tugu, zabrinutost ili imate druge emocionalne poteškoće.

*IGHG: International Late Effects of Childhood Cancer Guideline Harmonization Group (www.ighg.org)

IGHG COVID-19 radna grupa: **Voditelji:** Leontien Kremer, Melissa Hudson. **Središnja grupa:** Saro Armenian, Rod Skinner, Matt Ehrhardt, Claudia Kuehni, Renée Mulder, Elvira van Dalen, Helena van der Pal. **Koordinatori:** Lisanne Verbruggen, Yuehan Wang. **Članovi:** Edit Bardi, Claire Berger, Elio Castagnola, Adam Glaser, Gabrielle Haeusler, Jaap den Hartogh, Riccardo Haupt, Lars Hjorth, Miho Kato, Tomáš Kepák, Thorsten Langer, Miho Maeda, Monica Muraca, Paul Nathan, Vesna Pavasovic, Satomi Sato, Lillian Sung, Wim Tissing, Anne Uyttebroeck, Andreas Groll, Judith Gebauer, Katie Devine, Katja Baust, Gisela Michel, Fiona Schulte, Jordan Gilleland.

Za više informacija kontaktirajte: L.C.M.Kremer@prinsesmaximacentrum.nl & Melissa.hudson@stjude.org

Sažetak čimbenika rizika za teški tijek COVID-19 infekcije u općoj populaciji, priopćen u medicinskim informacijama od 15 nacionalnih zdravstvenih službi i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO):

n=16 Starija dob (GER, AUT, WHO, CZ, US, CH, CAN, BE, UK, NL, IT, FR, SE, AUS, China, JP)
n=14 Šećerna bolest (UK, CH, WHO, IT, FR, CZ, AUT, AUS, BE, US, NL, JP, GER, SE)
n=14 Srčana bolest (UK, NL, CZ, AUT, BE, US, CH, GER, AUS, WHO, JP, SE, IT, FR)
n=14 Plućna bolest (UK, US, NL, BE, CH, IT, CZ, GER, AUS, WHO, AUT, SE, FR, JP)
n=13 Aktivno liječenje raka (UK, NL, CH, WHO, GER, AUT, AUS, IT, FR, BE, JP, CZ, SE)
n=11 Imunološki poremećaji ili transplantacija organa (UK, SE, US, NL, CH, GER, AUT, FR, JP, BE, AUS)

n=10 Bubrežna bolest (UK, AUT, SE, NL, BE, IT, FR, US, CZ, JP)
n=9 Povišen krvni tlak (CH, WHO, IT, JP, CZ, GER, AUT, SE, FR)
n=8 Bolest jetre (UK, GER, AUT, SE, US, IT, FR, NL)
n=6 Trudnice (UK, US, WHO, AUS, SE, FR)
n=6 Prekomjerna težina (UK, US, FR, IT, CZ, NL)
n=4 Hematološka (krvna) bolest (UK, US, NL, BE)
n=3 Kronično neurološko stanje (UK, IT, JP)
n=3 Problemi sa slezenom (UK, SE, NL)
n=3 Pušenje (GER, US, JP)
n=1 Muškarci (IT)

AUS= Australija, AUT=Austrija, BE=Belgija, CAN=Kanada, CZ=Češka Republika, FR=Francuska, GER=Njemačka, China=Kina, CH=Švicarska, IT=Italija, JP=Japan, NL=Nizozemska, SE=Švedska, UK=Velika Britanija, US=Sjedinjene Američke Države